

V Bruseli 23. mája 2024
(OR. en)

10142/24

ESPACE 52

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	23. mája 2024
Komu:	Delegácie

Č. predch. dok.:	9318/24
Predmet:	Posilnenie konkurencieschopnosti Európy prostredníctvom vesmíru – závery Rady (schválené 23. mája 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o *posilnení konkurencieschopnosti Európy prostredníctvom vesmíru*, ktoré schválila Rada na svojom 4 026. zasadnutí 23. mája 2024.

Závery Rady o posilnení konkurencieschopnosti Európy prostredníctvom vesmíru

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- A) Dohovor o založení Európskej vesmírnej agentúry z roku 1975;
- B) Rámcovú dohodu medzi Európskym spoločenstvom – ktoré nahradila Európska únia – a Európskou vesmírnou agentúrou, ktorá nadobudla platnosť v roku 2004 a ktorá tento rok oslavuje svoje 20. výročie;
- C) Dohodu medzi Európskou vesmírnou agentúrou a Európskou úniou o bezpečnosti a výmene utajovaných skutočností, ktorá nadobudla platnosť v roku 2008;
- D) Zmluvu o fungovaní Európske únie (ZFEÚ), ktorá nadobudla platnosť v roku 2009;

I. Príspevok vesmíru k európskej konkurencieschopnosti a spoločenským výzvam

1. **POUKAZUJE** NA transformáciu vesmírneho sektora na celom svete, ako aj bezprecedentnú úlohu vesmíru vo vzťahu k prosperite, konkurencieschopnosti, bezpečnosti, ochrany a autonómneho rozhodovania Európy; **BERIE NA VEDOMIE** silu európskeho vesmírneho sektora a jeho excelentnosť v oblasti vesmírnych technológií, vedy, výskumu, zručností, služieb a aplikácií, ako aj jeho silný a diverzifikovaný vesmírny priemysel; **ZDÔRAZŇUJE**, že európske vesmírne programy sú dôležité pre politiky a strategické opatrenia a pre zvýšenie odolnosti a konkurencieschopnosti Európy a jej vesmírneho priemyslu; **PRIPOMÍNA**, že tieto programy by mali naďalej prinášať úžitok všetkým členským štátom Európskej vesmírnej agentúry (ESA) a Európskej únie (EÚ) a poskytovať inkluzívny prístup k svojim rôznym fázam v súlade s pravidlami a pri plnom rešpektovaní inštitucionálneho prostredia a operačných rámcov, ktoré sa na ne vzťahujú;
2. **PODČIARKUJE**, že vesmírne spôsobilosti na úrovni EÚ, ESA a členských štátov zohrávajú kľúčovú úlohu pri vymedzovaní, vykonávaní a monitorovaní politik a strategických opatrení na účely medzinárodnej spolupráce, sociálno-ekonomických prínosov a konkurencieschopnejšej a odolnejšej Európy, okrem iného aj prostredníctvom:
 - a) služieb súvisiacich s vesmírom, ktoré umožňujú priemyslu byť v čele technologického rozvoja, a tým zvýšiť konkurencieschopnosť Európy vo všetkých odvetviach;
 - b) jedinečnej schopnosti vesmíru podporovať opatrenia v oblasti klímy, ochranu životného prostredia a zelenú transformáciu, a to aj prostredníctvom rozsiahlych príspevkov služieb a aplikácií programu Copernicus, ktoré slúžia ako hybná sila Európskej zelenej dohody, ako aj prostredníctvom zohľadnenia vesmíru v kontexte akcelérátora zelenej budúcnosti (Green Future accelerator);

- c) podpory vplyvu a vedúceho postavenia Európy v medzinárodných rokovaniach týkajúcich sa životného prostredia a klímy;
 - d) príspevku vesmírnych údajov a služieb k pomoci najmä priemyslu pri znižovaní jeho environmentálnej stopy prostredníctvom monitorovania emisií a manažmentu prírodných zdrojov;
 - e) úlohy vesmíru ako prostriedku, ktorý umožňuje využitie plného potenciálu digitálnej transformácie, zvýšenie globálnej konektivity a preklopenie digitálnej priepasti, čo podnikom umožní znížiť náklady a zvýšiť efektívnosť prostredníctvom vesmírnych digitálnych riešení;
 - f) hlbšej integrácie medzi zelenou a digitálnou transformáciou v záujme využitia najnovších technológií na pochopenie súčasných a budúcich vplyvov na klímu, a to aj zabezpečením transparentnosti v prípadoch kríz a katastrof, ako aj poskytovaním nových riešení týchto výziev a pomoci pri ochrane životov a živobytia prostredníctvom vesmírnych systémov;
 - g) transformačnej sily vedeckých objavov, ku ktorým vesmír prispieva, ako aj dôležitosti vedy a techniky v súvislosti s prispievaním k znalostnej spoločnosti;
3. ZDÔRAZŇUJE, že vesmír prispieva k celkovému európskemu hospodárskemu rastu a prosperite a že európsky vesmírny sektor má veľký inovačný a komerčný potenciál s rastúcou, ale stále obmedzenou úrovňou zapojenia súkromného sektora; z tohto dôvodu VÍTA potenciál ďalšieho rastu a diverzifikácie európskeho New Space vrátane nových aktérov v oblasti vesmíru, ako aj tradičného vesmírneho sektora s tým, že vesmírne systémy, aplikácie, služby a údaje slúžia čoraz viac ako základný stavebný prvok multisektorového trhu; a PODČIARKUJE prínos Európy ako základne pre konkurencieschopný a udržateľný rozvoj vesmírnych obchodných činností; VYZDVIHUJE tiež úlohu ESA, Európskej únie vrátane Komisie a Agentúry Európskej únie pre vesmírny program, ako aj členských štátov v kontexte podpory rozvoja silného európskeho vesmírneho ekosystému;

4. ZDÔRAZŇUJE, že v kontexte rýchlej globálnej komercializácie a narastajúceho celosvetového súperenia vo vesmírnom sektore by sa so zreteľom na vnútroštátne programy a iniciatívy mal naplniť nevyužitý potenciál vesmírneho sektora posilniť európske hospodárstvo a konkurencieschopnosť; a PODČIARKUJE, že riešenia založené na činnostiach vesmírneho sektora sa preto musia ešte viac začleňovať do iných ako vesmírnych odvetví a naopak;

II. Zvýšenie konkurencieschopnosti európskeho vesmírneho sektora

5. ZDÔRAZŇUJE, že vyvíjajúce sa potreby používateľov v iných ako vesmírnych odvetviach a na komerčných trhoch sú kľúčovou hnacou silou európskeho vesmírneho sektora; POUKAZUJE NA potrebu zvýšiť využívanie vesmírnych údajov a služieb zo strany používateľov tým, že sa bude naďalej zvyšovať informovanosť a podporovať dialóg medzi potenciálnymi používateľmi v rôznych odvetviach o výhodách, ktoré môžu v rozličných priemyselných odvetviach priniesť použiteľné vesmírne údaje a služby založené na potrebách používateľov pre podporu konkurencieschopnosti, ako aj pokračovať vo vývoji čoraz dostupnejších, užitočnejších a použiteľnejších vesmírnych údajov, ktoré sú relevantné pre etablované, nové aj potenciálne skupiny používateľov, a podporovať ich prijímanie;
6. PODČIARKUJE, že konkurencieschopný európsky vesmírny sektor musí naďalej zabezpečovať verejné a súkromné investície do vesmírnych činností a spôsobilosti v tejto oblasti, ako aj zabezpečiť pripravenosť súkromného sektora podstupovať riziká vrátane technickej a finančnej spôsobilosti; VÍTA skutočnosť, že zvýšené obstarávanie služieb napomáha vo vhodných prípadoch prenos zodpovednosti a právomoci v oblasti navrhovania a vykonávania misií na súkromné podniky;
7. POUKAZUJE NA potenciálne prínosy pre prevádzkovateľov a poskytovateľov služieb a aplikácií, pokiaľ ide o systémy obstarávania pre hlavných zákazníkov a agregovaný dopyt; a PODČIARKUJE význam otvorených, spravodlivých a transparentných postupov verejného obstarávania, ktoré podporuje rozvoj diverzifikovaného a inovatívneho európskeho vesmírneho priemyslu;

8. UZNÁVA, že podstupovanie a rozdelenie rizika majú pre konkurencieschopnejší európsky vesmírny sektor zásadný význam; a ZDÔRAZŇUJE potrebu špeciálne nastaveného prístupu k rizikám a požiadavkám, ktorý povedie k zvýšeniu efektívnosti a ziskovosti v tomto odvetví;
9. POUKAZUJE NA inovačné systémy na vnútroštátnej a európskej úrovni, ako je iniciatíva CASSINI a sieť investorov ESA, na podporu modelov spolufinancovania spolu s kombinovaným úsilím o zlepšenie prístupu k financovaniu pre všetkých európskych aktérov, najmä startupy a malé a stredné podniky, a to aj prostredníctvom podpory financovania založeného na aktívach; a VYZÝVA súkromný sektor, aby zvýšil investície do európskeho vesmírneho priemyslu a podporoval disruptívne inovácie a pokročil v technologickej pripravenosti; ZDÔRAZŇUJE úlohu malých a stredných podnikov vo vesmíre a ich prínos k inovácii a konkurencieschopnosti európskeho vesmírneho sektora; a KONŠTATUJE, že dlhodobý úspech Európy závisí od využitia inovačného potenciálu podnikov všetkých veľkostí vo všetkých členských štátoch ESA a EÚ;
10. UZNÁVA, že stabilita a predvídateľnosť v podnikateľskom prostredí vo vesmírnej oblasti prilákajú viac súkromných investícií; POZNAMENÁVA, že orgány verejnej moci môžu podporiť rozvoj nových obchodných príležitostí vo vesmíre;
11. VYZDVIHUJE význam a multiplikačný účinok výdavkov na vesmírny výskum a vývoj a pozitívne účinky presahovania vesmírnych technológií na širšie európske hospodárstvo; KONŠTATUJE, že je potrebné zvýšiť príťažlivosť vesmírneho sektora s cieľom prilákať a udržať talenty a kvalifikovanú pracovnú silu, a to na základe excelentnosti zručností a talentov v Európe; ZDÔRAZŇUJE potrebu zvýšiť úsilie o zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu;

12. UZNÁVA, že je potrebné pomôcť subjektom s rozhodovacou právomocou a podnikom rýchlejšie a presnejšie spracúvať vesmírne údaje a premeniť vesmírne informácie na praktické poznatky; a ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité, aby orgány verejnej moci mali náležitý prístup k potrebným údajom a spôsobilostiam na vykonávanie politík a umožnenie vesmírnych služieb na požadovanej úrovni nezávislosti, spoľahlivosti a nákladovej efektívnosti; POUKAZUJE ďalej na potrebu účinnej správy a ochrany vesmírnych údajov, ktorá sa opiera o záväzok voči bezpečnosti údajov;

III. Vesmír ako os európskej globálnej činnosti

13. Je PRESVEDČENÁ, že je potrebné, aby sa ESA, EÚ a ich členské štáty – vo vhodných prípadoch po konzultácii so súkromným sektorom – usilovali o progresívne globálne pravidlá a najlepšie postupy vo vesmíre s cieľom umožniť európsky vplyv a silné postavenie v otázkach globálneho riadenia vesmíru, a to aj pri vytváraní udržateľného vesmírneho prostredia; UZNÁVA ústrednú úlohu noriem pri podpore politických cieľov, pokiaľ ide o ciele udržania obchodu, inovácií a hospodárskeho rastu;
14. ZDÔRAZŇUJE, že vesmírny sektor, ktorý využíva úzku spoluprácu medzi ESA, EÚ a ich členskými štátmi, posilňuje postavenie európskeho hospodárstva na globálnej scéne a je základom európskej strategickej autonómie v otvorenom hospodárstve; So ZÁUJOM OČAKÁVA intenzívnejšiu expanziu európskeho vesmírneho sektora smerom k trhovým príležitostiam na celom svete, a to aj prostredníctvom intenzívnejšej globálnej spolupráce a dôveryhodných partnerstiev;

15. POUKAZUJE na význam operačných vesmírnych systémov pre ochranu a bezpečnú prevádzku kritickej európskej a vnútroštátnej infraštruktúry, ako sú energetické systémy a elektrické siete, vrátane globálneho monitorovania vesmírneho počasia a koordinácie preventívnych opatrení; UZNÁVA naliehavú potrebu posilnenia európskej autonómie, pokiaľ ide o bezpečnosť, ochranu a odolnosť vo vesmíre a prostredníctvom neho; a PODČIARKUJE, že je dôležité pokračovať v spolupráci v súlade s príslušnými právomocami EÚ, ESA a ich členských štátov v záujme cieleného a vyváženého zabezpečenia kritických technológií, spôsobilostí a dodávateľských reťazcov a jasného vymedzenia priorít, čím sa posilní konkurencieschopnosť Európy;
16. Na základe rámcovej dohody medzi EÚ a ESA a v úzkej spolupráci so všetkými členskými štátmi ZDÔRAZŇUJE dôležitosť posilnenia strategického partnerstva medzi ESA a EÚ v jeho rôznych kooperatívnych formách s cieľom podporiť globálne konkurencieschopné európske vesmírne hospodárstvo na veľmi náročnom medzinárodnom trhu, a to aj v snahe využiť prínosy Rady pre kozmický priestor, v záujme dosiahnutia týchto cieľov a posilnenia koordinácie rozvoja celkovej európskej politiky v oblasti vesmíru.
-